

VII. CUVÂNTĂRI ȘI PREDICI

A FACE MISIUNE *LA MODUL* LUI HRISTOS¹

Incursiune în Evanghelia după Matei

Preot lect. univ. dr. MARIUS FLORESCU

În cele ce urmează, vă propun o incursiune în Evanghelia după Matei, în diferite capitole din această evanghelie, pentru că aş vrea să vedem împreună felul în care Mântuitorul Iisus Hristos se arată pe Sine ca Cel care este prototip al misiunii. Noi vorbim astăzi despre misiunea Bisericii sub diferite aspecte şi ne referim la lucrătorii din ogorul Bisericii ca fiind misionari. Misiunea se face *în numele* lui Hristos şi în acelaşi timp *la modul* lui Hristos. În numele lui Hristos de ce? Pentru că noi atunci când propovăduim Evanghelia sau când înfăptuim orice activitate misionară în Biserică nu ne propovăduim pe noi înşine sau mesajul nostru personal, ci propovăduim Evanghelia Domnului Hristos. Deci este pe de o parte o misiune *în numele* lui Hristos şi pe de altă parte, o să vedem în ce fel, o misiune *la modul* lui Hristos, adică în felul specific şi unic în care Hristos şi-a împlinit activitatea sa misionară în timpul cât a vieţuit pe pământ.

În *Scara Sfântului Ioan Scărarul* sau *Sinaitul*, care este o antologie de ziceri duhovniceşti de la Părinţii de dinaintea şi din vremea sa, la prima treaptă este undeva o notă de subsol unde se detaliază faptul că acela este un creştin adevărat, se dă aici definiţia creştinului, care imită atât cât este cu putinţă unui om pe Domnul Iisus Hristos. Venind înspre tema expunerii, am putea spune că cel care doreşte să facă misiune şi să nu credem acum că misiune fac doar unii care propovăduiesc Evanghelia în Africa sau în Asia sau în diferite părţi ale lumii, ci misiune facem de fapt fiecare dintre noi care Îl urmăm pe Hristos şi care mărturisim învierea Lui, trebuie să cunoască felul în care făcea misiune Acesta.

Imperativul pe care se întemeiază misiunea Bisericii este extras tot din Evanghelia după Matei şi o să vedem mai către final care este. Acum practic, pornim într-o călătorie prin mai multe capitole, spre acele ultime versete, care

¹ Conferinţă susţinută la 2 iunie 2026, în vorbire liberă, în cadrul cercului catehetic de la parohia Timișoara - Sfântul Arhidiacon Ștefan, coordonat de părintele dr. Sorin Vasiiu, ajutat de masterandul în Teologie Lucian Coșnete

sunt concluzive, dar și introductive, întrucât se pot constitui și ca motto-ul acestei expuneri.

Pentru început, ne oprim la capitolul 4, unde la versetul 7 ni se spune că *de atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă că s-a apropiat Împărăția cerurilor!* Vom mai regăsim undeva acest îndemn. Aici însă se arată ca un prim mesaj pe care Mântuitorul îl adresează ucenicilor și celor care erau de față în momentul când a ieșit la propovăduire. *Pocăiți-vă că s-a apropiat Împărăția cerurilor!* este crezul Său misionar cel dintâi și care de fapt se reiterează în toate capitolele din această Evanghelie, sub o formă sau alta. Deci, cine imită cuvântul Domnului și cine se încumetă să propovăduiască Evanghelia trebuie să mărturisească în primul rând mesajul Mântuitorului redată în acest capitol 4, versetul 7.

Când era încă înainte de a-i găsi Domnul Hristos pe primii săi ucenici, se spune mai departe în versetele 8-10, pe când umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut pe doi frați, pe Simon ce se va numi Petru și pe Andrei, care aruncau mrejele în mare, căci erau pescari și le-a zis: *Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni.* Și aici subliniem versetul 10 în care se spune: *Iar ei îndată lăsând mrejele, au mers după El.* Fără să fi săvârșit încă nicio minune, nu a săvârșit încă minunea pescuirii minunate și celelalte minuni la care au fost martori ucenicii, doar S-a arătat lor acolo unde pescuiau și le-a zis: *Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni*, ei au luat pe loc hotărârea mântuitoare de a-L urma: *iar ei lăsând îndată mrejele, au mers după El.* Deci, putem afirma că ucenicii doar văzându-L pe Domnul așa cum era li s-a lipit inima de El. Cu atâta putere propovăduia Evanghelia și așa prezență avea încât ucenicii, doar L-au văzut și n-au mai avut nevoie de lămuriri suplimentare, n-au mai avut nevoie de minunile care oricum au apărut după aceea și la care ei au fost martori, ceea ce înseamnă că Iisus, fiind Fiul lui Dumnezeu întrupat cucerea prin simpla sa prezență.

Mergem mai departe, la capitolul 7, unde la versetele 28 și 29 se spune astfel:

Iar când Iisus a sfârșit cuvintele acestea le-a vorbit despre un bărbat înțelept care a clădit casa lui pe o stâncă... După ce a sfârșit cuvintele acestea, mulțimile erau uimite de învățătura Lui, că îi învăța pe ei ca unul care are putere, iar nu cum îi învățau cărturarii lor.

Încă o dată subliniem aici puterea cuvântului pe care îl rostea Domnul Hristos, care cucerea nu doar prin prezență, ci și prin cuvânt, acum dându-le această frumoasă pildă despre bărbatul înțelept care și-a clădit casa lui pe o stâncă și care pentru că a fost clădită astfel, atunci când au venit ploaia, râurile mari și au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, ea a rămas neclintită mai departe. Misiunea întemeiată pe dreapta credință fundamentată pe Sfânta Scriptură și pe Sfânta Tradiție, nu va da greș niciodată, pentru că este solidă.

Capitolul 9 versetul 10 zice în felul următor:

Și pe când ședea El la masă în casă, iată mulți vameși și păcătoși au venit și au șezut la masă împreună cu Iisus și cu ucenicii Lui.

Ne este familiară această Evanghelie, întrucât se citește și la Taina Sfântului Maslu. Ne surprinde aici mai ales răspunsul dat de Iisus la întrebarea de ce mănâncă laolaltă cu vameșii și cu păcătoșii. Mântuitorul răspunde că *nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi, căci n-am venit să chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoși la pocăință*. Ca și în cazul femeii păcătoase aduse la Iisus, relatat într-o altă Evanghelie, observăm că Domnul nu ține cont de prejudecățile existente, nu ține cont de îmbrăcăminte sau de culoarea ei, nu ține cont de faptul că vameșii și păcătoșii în casa cărora tocmai a intrat erau văzuți defavorabil de către conaționali lor, din motive pe care putem să le bănuim. Iisus intră în casa acestor oameni proscriși de populație, mănâncă cu ei la masă, se întreține amical cu ei, ceea ce oamenii de rând n-ar fi făcut, crezând despre aceia că sunt cei mai mari păcătoși. Iisus desființează barierele și ne învață și pe noi să ne apropiem mesajul de pocăință în așteptarea Împărăției care va veni față de toți oamenii, indiferent de patimile sau scăderile lor.

Mai departe, ajungem la capitolul 10 al aceleiași Evanghelii, unde se spune chiar de la versetul întâi:

Și chemând la sine pe cei 12 ucenici ai săi le-a dat lor putere asupra duhurilor celor necurate să le scoată și să tămăduiască orice boală și orice neputință în popor.

Apoi se redau numele celor 12 apostoli, iar la versetul următor se spune astfel: *pe acești 12 i-a trimis Iisus, poruncindu-le lor...* I-a trimis unde? I-a trimis în misiune, i-a trimis să propovăduiască Evanghelia. El Însuși, care a fost trimis de către Tatăl *ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică* (Ioan 3, 16), la rândul Său trimite pe cei 12, poruncindu-le și zicând: *în căile păgânilor să nu mergeți și în vreo cetate de samarineni să nu intrați, ci mai degrabă mergeți către oile pierdute ale casei lui Israel...* Din nou, apare același enunț de la început, că *s-a apropiat Împărăția cerurilor!* Ar putea să surprindă această trimitere a ucenicilor doar la oile casei lui Israel, în sânul poporului lui Israel, însă nu și în căile păgânilor și nu în cetate de samarineni, deși noi știm astăzi că misiunea Bisericii se adresează tuturor oamenilor, indiferent de locul în care trăiesc, indiferent de credința pe care o mărturisesc, de culoarea pielii, de crezul politic și așa mai departe. Mesajul se adresează tuturor, dar în acea etapă nu erau toți pregătiți și nici măcar ucenicii înșiși. Contrar îndrumărilor date ucenicilor, pentru motivul arătat, Domnul Iisus Însuși intră în cetatea de lângă fântâna lui Iacov, după ce se întâlnește cu femeia samarineancă, intră în cetate și stă o vreme, spre deosebire de momentul în care ajunge în ținuturile gadarenilor sau ale gherghesenilor, când cei de acolo în loc să-l poftască în cetate, îl alungă. Zice Scriptura că *L-au alungat din hotarele lor*, adică l-au poftit să plece de la ei. Iisus, deși este Dumnezeu, nu intră cu

forța, nu bruschează voința omului, de aceea avem de învățat încă odată un principiu de bază al felului în care trebuie să facem misiune.

Mai departe, tot la capitolul 10 sunt date câteva îndrumări de către Mântuitorul către ucenicii trimiși la propovăduire: *tămăduiți pe cei neputincioși, înviați pe cei morți, curățați pe cei leproși, pe demoni scoateți-i, în dar ați luat, în dar să dați*. Așa se zice și la un tropar de la Taina Maslului, închinat sfinților tămăduitori și doctori fără de arginți. Dar nu doar sfinții apostoli sau sfinții tămăduitori au primit în dar. Noi toți am primit daruri peste daruri de la Dumnezeu, deci dacă cerem, cu atât mai mult trebuie să și oferim. Să oferim dar din darul nostru și altora, convinși fiind că astfel darul nu se va împuțina ca o oarecare resursă pământească, ci dimpotrivă va spori și mai mult.

La versetul 11 și următoarele se zice: *în orice cetate sau sat veți intra, cercetați cine este în el vrednic și acolo rămâneți până ce veți ieși. Și intrând în casă urați-i zicând: pace casei acesteia și dacă este casa aceea vrednică, să vină pacea voastră peste ea, iar de nu este vrednică pacea voastră să se întoarcă la voi, căci cine nu vă va primi pe voi nici nu va asculta cuvintele voastre. Ieșind din casa sau din cetatea aceea, scuturați-vă praful de pe picioarele voastre*. La modul concret, Iisus își instruește ucenicii cu privire la modul în care trebuie să se comporte în timpul lucrării lor misionare, iar la versetul 16 le spune: *iață eu vă trimit pe voi ca pe niște oi în mijlocul lupilor. Fiți dar înțelepți ca șerpii și nevinovați ca porumbeii*. Lumea este un câmp misionar vast și inepuizabil. Însă, după cum atenționează și Iisus, stăpânitorul ei este potrivit voii lui Dumnezeu, de aceea pericolele sunt peste tot. Evanghelia după Matei menționează în altă parte chinurile la care vor fi supuși cei care-L mărturisesc pe Hristos și prețul pe care îl vor plăti, care de cele mai multe ori este viața însăși.

În capitolul 11, versetele de la 28 până la 30, Mântuitorul cheamă la Sine pe toți cei osteniți și împovărați, cărora le spune: *Luați jugul meu asupra voastră și învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre*, ceea ce înseamnă că pentru toți cei care aleg să-L urmeze pe Hristos această alegere este ca un jug. Cuvântul *jug* aduce aminte de animalele de tracțiune, dar spre deosebire de ele, care depun o muncă fără voia lor, omul se înjugă singur voii lui Dumnezeu. Acest jug este o povară prin prisma responsabilității ce decurge din ea, dar o dulce povară, nu o povară amară sau apăsătoare. Toți ne înjugăm de bună voie lui Hristos, deși nu avem toți o hirotonie sacramentală ca să predicăm în biserică, nu avem toți pregătire didactică să predăm Religie în școală, dar în schimb avem toți aceeași temelie pe baza celor trei Taine de inițiere: Botezul Mirul și Euharistia. De unde zicem mai departe că avem și așa numita *preoție universală*, nu în sensul în care cred neoprotestanții, ci pe baza acestei preoții universale, prin însăși viața noastră, acolo unde suntem fiecare dintre noi, trebuie să arătăm că mărturisim pe Hristos Cel înviat. În fond, acesta este sensul chemării pe care ne-o face Hristos

când spune: *veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi și luați jugul Meu asupra voastră și vă învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima*. Așadar, să nu credem că misiunea este doar pentru misionarii din Africa sau din Asia, ci realmente pentru noi toți. Dar numai după modelul lui Hristos...

Capitolul 15 spune la versetul 32 astfel: *Isus chemând la Sine pe ucenicii Săi le-a zis: milă îmi este de mulțime pentru că iată sunt trei zile de când așteaptă lângă Mine și n-au ce să mănânce și să-i slobozesc flămânzi nu voiesc, ca să nu se istovească pe drum*. Dacă, atunci când facem misiune, când suntem în misiune în slujba Bisericii lui Hristos sub orice formă, ne lipsește această componentă a milei, așa cum a avut o Domnul Hristos, misiunea este incompletă. Fără milă sufletească și trupească, după cum învățăm în catehismele noastre, nu poate exista o deplinătate a actului misionar. Tot evanghelistul Matei este cel care descrie felul în care se va desfășura judecata viitoare. Este redat dialogul dintre Dreptul Judecător și și cele două categorii de oameni care se vor afla de față, unii de-a dreapta și alții de-a stânga. Pe cei aflați la marginile societății Mântuitorul îi numește *mai mici ai Săi*.

Mai departe trecem la capitolul 21, unde apar alte detalii cu privire la modul la care S-a raportat Hristos la societatea din vremea Sa. La versetul 12 se spune că intrând Iisus în templu *pe loc i-a alungat pe toți cei ce vindeau și cumpărau în templu și a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor ce vindeau porumbei și-a zis lor: scris este: casa Mea casă de rugăciune se va chemam, iar voi o faceți peșteră de tâlhari*. În versetele 12 și 13 de la capitolul 21, Mântuitorul face rânduială în templu, arătând că de fapt ceea ce El propovăduiește înseamnă cu totul altceva, înseamnă o chemare la viață veșnică, iar templul este al Dumnezeuului Celui viu și deci în el nu se cuvin astfel de negoțuri. Misiunea care interferează cu alte interese nu este o misiune autentică. Misiunea care are drept scop întărirea puterii politice, așa cum s-a văzut de atâtea ori în istorie sau împlinirea unor nevoi materiale nu este o misiune cinstită.

Mai departe, ajungem la capitolul 22, unde la versetele 20 și 21 se spune că au venit la Iisus să-L ispitească fariseii și cărturarii, întrebând: *ce ți se pare, se cuvine să dăm dajdie cezarului sau nu? Iar Iisus cunoscând viclenia lor le-a răspuns: de ce mă ispitiți fățarnicilor? Isus le-a zis: al cui e chipul acesta și inscripția de pe el? Iar ei i-au răspuns: ale cezarului. Atunci a zis lor: dați deci cezarului cele ce sunt ale cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu*. Ceea ce înseamnă că Biserica rămâne sub diferite autorități vremelnice. Mesajul și misiunea ei însă nu trebuie să se modifice vreodată. Biserica trebuie să rămână în toate situațiile vocea profetică a lui Dumnezeu în istorie, să proclame cu tărie și cu eficiență mesajul Evangheliei în toate contextele legate de timp și de stăpâniri vremelnice. Sfântul Clement Romanul în epistola sa către corinteni, un vechi document patristic al scrierilor Părinților

apostolici, menționează o rugăciune din cultul creștinilor din Roma pentru autorități, autorități care la vremea respectivă nici nu erau creștine. Se subliniază astfel această caracteristică dată de faptul că Biserica trebuie să funcționeze în limitele impuse de statele unde își desfășoară activitatea, de dorit în deplină libertate de mărturisire de credință așa cum, slavă Domnului!, este și în această parte de lume. De subliniat că Însuși Iisus a manifestat respect față de autorități și se vede aceasta și din momentul în care ajunge în fața guvernatorului și în fața arhierilor, înainte să fie dat morții și răstignit pe cruce. În fața lor, Iisus nu a trădat adevărul, întrucât El era Calea, Adevărul și Viața.

În capitolul 23, din care se citesc fragmente la deniiile din Săptămâna patimilor, Domnul Hristos îi mustră cu asprime pe cărturari și pe farisei, cărora le spune de mai multe ori *vai vouă : cărturarii și fariseii au șezut în scaunul lui Moise, deci toate câte vă vor zice, faceți-le și păziți-le, dar după faptele lor nu faceți, că ei zic dar nu fac*. Și poate de aici este și în popor vorba aceea binecunoscută. Întreg capitolul 23 este o atenționare anticipată a Domnului Iisus cu privire la felul în care trebuie să se comporte clericii. Primii chemați să facă misiune sunt aceștia: ierarhii, preoții, și diaconii, deci lumea privește cu atenție la viața lor, la comportarea lor și vede eventualele discrepanțe dintre propovăduire și faptă. Mitropolitul de vrednică pomenire Antonie Plămădeală al Ardealului a avut o carte emblematică pentru studiul Teologiei pastorale: *Preotul în Biserică, în lume, acasă*. Autorul accentuează faptul că preotul trebuie să fie, pe cât se poate, același peste tot, adică și în familie sau în interiorul căminului său și în biserică și pe stradă și în piață și în supermarket și unde oriunde merge. Și mai vorbește mitropolitul Antonie despre nevoia de autenticitate, spunând că este important să fim oameni autentici în slujirea noastră pastorală. Un misionar fără aceste caracteristici, fără smerenie și autenticitate, devine fără să vrea un non-misionar.

Capitolul 25, primele 15 versete, este o altă Evangheligie de la Taina Sfântului Maslu, în care se vorbește despre cele 10 fecioare - fecioarele înțelepte și cele neînțelepte, nicidecum nebune, cum le numesc unele traduceri. Primele aveau untdelemn pentru a-și realimenta candelile, celelalte nu aveau. Pilda se desfășoară pe două planuri: unul fizic și celălalt duhovnicesc. Logica din cele două planuri nu coincide. Această pildă a celor 10 fecioare într-un anumit fel se referă la faptele milei trupești, căci deși toate erau fecioare, adică și-au păzit curăția sufletească, cele neînțelepte nu aveau faptele milei trupești, de aceea au fost trimise să cumpere untdelemn. Cum să cumpere în toiul nopții? Erau de acum adormite sau ațipite și nu mai puteau agonisi fapte bune. De aceea, când trecem în veșnicie rămânem cu faptele proprii și nu mai putem agonisi altele. Pilda prezintă o perspectivă eshatologică asupra misiunii. Adevărata misiune își va arăta roadele la cea de a doua venire a Domnului pe pământ. În același timp, misiunea nu este doar o proclamare triumfală a

Evangeliei, ci trebuie transpusă în viețile celor care au nevoie de Hristos și care se zbat în diferite dificultăți ale vieții.

În același timp, la capitolul 8, versetul 4 ni se arată că după ce s-a atins un lepros de Iisus, altul decât cei 10, a zis: *Doamne dacă voiești, poți să mă curățești. Iisus întinzându-i mâna s-a atins de el zicând: voiesc! Curățește-te! Și îndată s-a curățit lepra lui și a zis Iisus: mergi arată-te preotului și adu darul pe care l-a rânduit Moise spre mărturie lor și nu spune nimănui.* Cel care face misiune se cuvine să aibă smerenie, să aibă discernământ, să nu propovăduiască ostentativ, așa cum făceau misiune neoprotestanții după Revoluție, pe stadioane sau pe la ușile oamenilor. Din smerenie îi poruncește Iisus leprosului să nu spună nimănui nimic, deși putea să îi ceară să spună tuturor, să spună în gura mare. La fel face și cu orbul de la scăldătoarea Siloamului, care după ce se spală la scăldătoare nu vede cine l-a trimis, cine i-a dăruit vederea, întrucât Iisus se făcuse nevăzut. Abia când fusese alungat din templu i se arată Iisus acestuia, dezvăluindu-și identitatea. Deci, misiunea se face concret, aplicat, dar discret, cu smerenie, pentru a nu leza demnitatea persoanei și pentru a nu obliga. Dumnezeu nu obligă, ci doar Se dăruiește, necondiționat, fapturilor Sale. După modelul Lui suntem datori să ne ghidăm și noi în lucrarea noastră misionară.

În capitolul 25 se vorbește despre Înfricoșătoarea judecată, iar la versetul 5 se spune: *El însă le va răspunde zicând: adevărat zic vouă, întrucât nu ați făcut unuia dintre aceștia prea mici nici Mie nu Mi-ați făcut.* Mântuitorul se identifică aici în mod precis cu cei de la marginile sau periferia societății, cu cei care sunt în boală, suferință, prin închisori sau care sunt în diferite situații tragice în lumea aceasta, cu imigranții, cu toți ceilalți. Și de fapt, prin aceasta ne atenționează că trebuie să deschidem ochii, să avem ochii deschiși spre toate aceste categorii de persoane pe care societatea le ignoră adesea. Și astăzi se construiesc, la fel ca în anii de după Revoluție, biserici și mănăstiri peste tot în țară. Însă donatorii și binefăcătorii sunt și mai mulțumiți dacă aud că Biserica organizează pe lângă o parohie sau mănăstire un așezământ de ocrotire pentru bătrâni sau copii, pentru persoane cu dizabilități, ș.a.m.d. Această menire a Bisericii este căutată și apreciată în vremurile actuale. Motiv pentru care slujitorii Bisericii trebuie să se orienteze și mai mult pentru a găsi oportunități și resurse în vederea sporirii asistenței sociale acordate persoanelor care nu mai au alt sprijin de la cineva de pe lumea aceasta.

Ajungem și la capitolul 28, unde se relatează despre arătările Mântuitorului după înviere și unde se vorbește despre femeile mironosițe, care s-au întâlnit mai întâi cu îngerul care stătea apropiat de piatra mormântului. La versetele 9 și 10 se spune că pe când mergeau ele să vestească ucenicilor, *iată Iisus Însuși le-a întâmpinat zicând: Bucurați -vă! Iar ele apropiindu-se au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat. Atunci Iisus le-a zis: Nu vă temeți!*

Duceți-vă și vestiți fraților mei și lui Petru ca să meargă în Galileea și acolo Mă vor vedea.

Aceste două îndemnuri să le păstrăm în inimă și noi: *Bucurați-vă! și Nu vă temeți!* Cei care slujesc lui Dumnezeu și se implică în lucrarea misionară a Bisericii trebuie să fie oameni cu inimă bună, voioasă, binevoitoare, mărturisitoare fără șovăire a învierii lui Iisus din morți, temeiul și sensul credinței noastre.

Și sigur, versetele ultime pe care le-am menționat la început și la care voiam să ajungem sunt de la Matei 28, 19-20: *Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă și iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul zi acului.*

Aceste două versete sunt de fapt un imperativ misionar, adică sunt trimiteri concrete pe care Iisus le adresează ucenicilor Săi la început și apoi și nouă tuturor celor care suntem membri ai Bisericii lui Hristos, pe orice treaptă a slujirii ne-am afla, pentru care suntem datori, tot ca un imperativ, să ne aducem contribuția la misiunea pe care Biserica o desfășoară în societatea de azi și de mâine.

A face misiune *la modul* lui Hristos înseamnă să actualizăm și să ne însușim tot ceea ce Iisus a făcut și a învățat, să continuăm lucrarea Sa de anticipare a Împărăției cerurilor, despre care nu odată s-a spus că *a venit și nu încă.*